

Boros Imre: Deficit és világpénz

2015 február 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Ma már a világ országainak pénzügyi politikáját lényegében a Federal Reserve diktálja.

Az évtizedek óta növekv? feszültségeket halmozó nemzetközi pénzrendszer lényegét úgy érthetjük meg legjobban, ha összehasonlítjuk az ugyancsak évtizedekig m?köd? és az els? világháború kitörésekor végleg feledésbe merült

nemzetközi pénzrendszerrel, az arany standarddal.

Ebben a rendszerben az országok pénzét nemesfémek, többnyire arany és ezüst képezték. A központi jegybankok rendelkezésére álló fémkészletek szabtak határt annak, hogy a fém fedezetével mennyi pénzhelyettesít? kerülhet ésszer?en forgalomba. A nemzetközi fizetéseket nemzeti pénznemekre kiírt pénzhelyettesít?kkel (kereskedelmi váltókkal) intézték. Ha valamelyik központi bank laza pénzpolitikája következtében túl sok pénzhelyettesít? került forgalomba és jutott külföldi tulajdonosokhoz, azoknak azonnal létrejött a túlkínálata. A túlkínálat csökkentette az illet? pénz árfolyamát. Eljött a pillanat, amikor a csökken? árfolyamú pénznem külföldi tulajdonosai inkább beváltották aranyra a kibocsátó jegybanknál a pénzhelyettesít?ket, mint hogy elszenvedték volna az árfolyam további esését.

Az aranyra történ? átváltást mindig gondos kalkuláció el?zte meg. Mi kerül többe, elszenvedni az árfolyam esését, vagy vállalni a fizikai valóságában megtestesült nemesfém kezelésével kapcsolatos költségeket. Kialakultak tehát a még elviselhet? pénzügyi volatilitás (bizonytalanság) természetes határpontjai az úgynevezett kiviteli és behozatali aranypontok formájában, amelyek jelezték a piacnak a mozgásteret, amivel m?veleteik kockázatainak kalkulálásakor számolni lehetett.

A kamatszintek mozgására is kiterjedt a bizonytalanság behatárolása, hiszen a pénztömegek országok közötti mozgását, a pénz kínálatának és keresletének alakulását is az aranypontok szabályozták. Eddig és ne tovább. A pénzpiac valóban tökéletesen szabályozott volt, a keresked?, a befektet?, de maga az állam, beleértve a jegybankot is, pontosan tudott az árfolyammal és a kamatokkal kalkulálni. A piaci m?ködés szabályrendszere egyáltalán nem függött politikailag motivált emberi tényez?kt?l. Az államok által ellen?rzött jegybankoknak csupán az volt a feladatuk, hogy a mögöttük lév? gazdaságok érdekében éberen figyeljék a határokat, és ha kell, id?ben beavatkozzanak a pénzforgalomba, csökkentsék vagy növeljék a pénztömeget.

Az els? és a második világháborút akár egy kétkötetes regénynek is tekinthetjük. Legalábbis pénzügyi szempontból. A két világégés közt eltelt két évtizedet pedig úgy, hogy az olvasók (Európa népei) felkészülnek a második kötet olvasására. A korábbi hadvisel? felek között a két világégés között soha nem restaurálódott a korábbi aranystandard, mindenki maradt a saját portáján, terjesztette nemzeti pénzét a befolyási övezetében. Új nemzetközi pénzügyi rendszer létrejöttére a második világháború után került csak sor, ezúttal a háborúból abszolút gy?ztesként kikerül? Egyesült Államok feltételei szerint. (Az egyetlen ellenjavaslatot, amit az Egyesült Királyság

nevében Keynes képviselt, lesöpörték az asztalról.)

A nemzetközi forgalomban elfogadott világpénz pozíciójába az amerikai dollár került.

A m?köd?képes aranystandarddal kapcsolatos pozitív érzésvilág fenntartására a külföldi jegybankok részére fix árfolyamon (harmincöt dollár unciánként) történ? beváltást helyeztek kilátásba, amit azonban az amerikai fél az egyetlen beváltási kísérlet alkalmával is nagyon rossz néven vett, arra soha nem is került sor. A háború utáni európai és ázsiai dolláréhséget azonban hamarosan dollárb?ség váltotta fel. A dollárt kibocsátó, magántulajdonosok által birtokolt amerikai jegybank ebben a rendszerben akadálytalanul finanszírozhatta az amerikai cégek terjeszkedését a világpiacon, legyen az áruvásárlás, vagy éppen t?kejavak megszerzése. A terjeszkedést er?s állami támogatás is kísérte gazdasági és katonai értelemben is. Amerika vásárolt és dollárral fizetett. A világ más részein pedig a kapott dollárt nemzeti valutára váltották, és nagy része a központi bankba került, mert a dollárért mindig adott nemzeti pénzt a központi bank.

Az Amerikán kívüli dollárkészletek szaporodásával a hitelezés is megindult dollárban, létrejött az európai dollárpiac. A központi bankok nem tudtak a feleslegesnek ítélt dollárkészletekt?l megszabadulni. Az aranystandardban megszokott aranyfék – noha m?ködtetését kilátásba helyezték – soha nem m?ködött. Helyette 1968-tól a hivatalos (de soha nem m?köd?) aranyár mellett megjelent a több mint háromszoros, kés?bb tovább emelked? piaci aranyár. (Hasonlóan a szovjet hiánygazdasághoz, amelyben a hivatalos áron nem volt kapható szinte semmi, csak többszörös feketepiacin, csak itt ez a hiánypiac a valóságos pénzárura, az aranyra korlátozódott.) Ez a látszat azonban 1971-ben megsz?nt. A dollár augusztusi leértékelése, majd a valuták szabad árfolyammozgásának 1973-as meghonosítása megfosztotta a világ pénzrendszerét mindenfajta objektív korláttól, rászabadította a világgazdaságra a kiszámíthatatlan és egyre növekv? bizonytalanságot.

A német Bundesbank és más központi bankok felhalmozott dollárkészletei korábbi értékük harmincöt-negyven százalékára estek. Óriási veszteségeket kellett elkönyvelniük.

A Federal Reserve Bankok azóta is ontják a dollárokat refinanszírozás keretében cégeknek és az amerikai államkasszának. Az utóbbi tetszés szerinti deficiteket halmoz, az eladósodottság jóval a GDP száz százaléka feletti. Hasonlóan állandósult a deficit az amerikai kereskedelmi mérlegben is. Amerika vásárol, vásárol, fegyverkezik, külföldi „demokráciaexport”-m?veleteket pénzel. A világ meg halmozza a dollárt, amelynek értékét belátása szerint változtatja a magántulajdonban lév? Federal Reserve. Félni azonban a pénzes?t?l nem kell Amerikában, s inflációtól sem kell tartani, mert kell? mennyiségben importáruk érkeznek, az árak stabilak, mert az export?röknek fizetett pénzt az eladók amerikai kincstári papírokba fektetik jobb híján. Id?nként azonban a felszaporodott dollárok külföldön nagyot veszítenek az értékükb?l – de a dollártól nincs hatékony menekvés. Svájc nem tudja vég nélkül fogadni a menekül? pénzeket, Japán sem, Svédország, Dánia sem – és mások sem. Ezek az országok kénytelenek a beáramló pénz árfolyamfelhajtó hatása miatt kényszer?ségb?l negatív pénzpiaci kamatokkal védekezni. A dollárok kénytelenek újra visszamenni Amerikába, és az államkincstárt finanszírozni szinte hozam nélkül.

Ma már a világ országainak pénzügyi politikáját lényegében a Federal Reserve diktálja. Ez Amerikának ingyenes megahitelt eredményez, a dollárfelhalmozók kezében viszont szinte holt ez a t?ke. Folytatható ez a végtelenségig? Képesek tenni valamit azok, akik ezt végképp elunták, vagy belenyugszanak, hogy a világot egy láthatatlan, de nagyon is érzékelhet?, senki által nem választott magán-fináncabszolutizmus irányítsa a demokrácia legnagyobb dics?ségére, aminek még az említése is maga a politikai illetlenség? Ez ma a kérdések kérdése, de válasz nincs.

Boros Imre – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló